

INFORMACJA

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

MIASTA TARNOWA

W 2023 ROKU”

SPIS TREŚCI

Wstęp	- str. 3
Rozdział I Placówki oświatowo-wychowawcze	- str. 3
1. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania	
2. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi.	
Rozdział II Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	-str. 7
1. Ocena stanu sanitarnego zakładów	
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych	
Rozdział III Ocena stanu higieniczno- sanitarnego w zakładach pracy	- str. 13
1. Warunki środowiska pracy	
2. Zagrożenie środowiska pracy	
3. Nadzór urzędowy nad kosmetykami	
4. Choroby zawodowe	
5. Nadzór nad środkami zastępczymi	
Rozdział IV Obiekty użyteczności publicznej	-str. 15
1. Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia	
2. Stan sanitarny urzędzeń i obiektów użyteczności publicznej	
Rozdział V Działalność przeciwepidemiczna	- str. 22
1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą	
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc	
3. Szczepienia ochronne	
Rozdział VI Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	- str. 30
Rozdział VII Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	- str. 31
1. Programy zdrowotne	
2. Akcje informacyjno-edukacyjne	
Rozdział VIII Działalność kontrolno-represyjna	- str. 38

Realizując zapis art. 12 a ust. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej /tj. Dz. U.2021r. poz. 195/, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie przekazuje informację

„O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA TARNOWA W ROKU 2023”

Poniższy raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Tarnowa za rok 2023 opracowano na podstawie realizacji zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie gdzie w 3300 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 2287 kontroli.

Diagnostyka laboratoryjna wykonywana jest na mocy zawartego w dniu 30 października 2013r. porozumienia przez laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie oraz w innych laboratoriach poza strukturą wojewódzkiego laboratorium zintegrowanego laboratoria specjalistyczne.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie działa Punkt Przyjmowania Próbek z zakresu mikrobiologii ludzkiej, które przekazywane są do badania do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane były przez 39 merytorycznych pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego.

Rozdział I

PLACÓWKI OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZE

Zadania Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia dzieci i młodzieży realizowane są poprzez sprawowanie nadzoru nad higieną procesu nauczania oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach nauczania i wychowania.

1. Ocena warunków sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania

W 2023 roku w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tarnowie znajdowało się 146 stałych placówek oświatowo-wychowawczych oraz 46 turnusów wypoczynku zimowego oraz letniego organizowanego na terenie miasta Tarnów.

W wyborze placówek podlegających nadzorowi kierowano się analizą ryzyka oraz wytycznymi dotyczącymi częstotliwości kontroli poszczególnych grup obiektów. W roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania skontrolowano ogółem 113 placówek, co stanowi 77% placówek będących w ewidencji oraz 34 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży (tj. 74% wszystkich turnusów).

Ogółem przeprowadzono 222 kontrole.

W roku 2023 w ramach działalności pionu Higieny Dzieci i Młodzieży wydano 4 decyzje administracyjne przedłużające termin wykonania decyzji. Decyzje wydano na wniosek stron, ze względu na to, że większość zarządzeń ujętych w decyzjach z lat poprzednich nie zostało zrealizowanych w ustalonym czasie z powodu braku środków finansowych. Decyzje te dotyczyły przedszkola, zespołu szkół i liceum ogólnokształcącego.

W roku 2023 wydano 1 decyzję finansową (szkoła podstawowa).

Do Sekcji Nadzoru Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia w Tarnowie wpłynęły 2 wnioski stron, które dotyczyły niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w 1 szkole podstawowej, 1 przedszkolu i żłobku. W placówkach, których dotyczyły interwencje przeprowadzono postępowania wyjaśniające zgłoszone sytuacje. 1 wniosek uznano za bezzasadny (przedszkole i żłobek), drugi uznano za zasadny (szkoła podstawowa).

2. Kryteria brane pod uwagę w ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowymi

Warunki do utrzymania higieny osobistej

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej, na co składają się: dostęp do bieżącej ciepłej wody, dostępność środków higienicznych (mydła w płynie, ręczników, papieru toaletowego), ogólny stan czystości i porządku pomieszczeń sanitarnych oraz właściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniona była ciepła woda przy każdej umywalce oraz odpowiednie środki higieny osobistej. W roku 2023 stwierdzono, iż w 5 placówkach (1 liceum ogólnokształcące, 4 zespoły szkół) nie ma zapewnionych standardów dostępności do urządzeń sanitarnych (brak odpowiedniej ilości oczek ustępowych i umywalk w stosunku do liczby korzystających). Placówki te nie mają możliwości rozbudowy szkolnej o pomieszczenia sanitarne ze względu na charakter budynków, w których się mieszczą (budynki przedwojenne oraz zabytkowe).

Pomieszczenia sanitarne skontrolowanych placówek utrzymane były w czystości i porządku.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkole

Szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników oraz przyborów szkolnych zgodnie z obowiązującym przepisem prawnym. Z przeprowadzonych w 2023 roku kontroli wynika, że wszystkie skontrolowane placówki nauczania szkolnego i przedszkolnego zapewniły uczniom możliwość pozostawienia podręczników w placówce. Najczęściej uczniowie korzystają z wydzielonych półek w klasach. W wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z możliwości pozostawienia podręczników na terenie placówki, ponieważ program nauczania wymaga wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień. W szkołach ponadpodstawowych uczniowie często nie przynoszą w ogóle podręczników do szkoły. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I–III szkoły podstawowej.

Ergonomia w szkole/przedszkolu

W trosce o zapewnienie higienicznych warunków pobytu w placówce, corocznie przeprowadza się ocenę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka (ławka, krzesło). Stoły i krzesła powinny posiadać atesty lub certyfikaty zgodności z Polską Normą ponieważ ma to ważny wpływ na zdrowie, a przede wszystkim na postawę ciała ucznia/przedszkolaka. Dlatego tak istotne jest zapewnienie wyposażenia sal lekcyjnych oraz sal zabaw w meble dostosowane do wzrostu dzieci/młodzieży. Oceniając stanowiska pracy przedszkolaków oraz

uczniów w 7 placówkach, nie stwierdzono nieprawidłowości w związku z dostosowaniem mebli do zasad ergonomii.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistra

Jedną z najważniejszych kwestii w pierwszych latach uczęszczania do szkoły ucznia jest właściwie dobrany plecak czy tornister. Nadmierna waga tornistra może powodować nasilenie bólów pleców, ma też wpływ na zmniejszenie pojemności płuc, może sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej statyki ciała i w efekcie skrzywieniom kręgosłupa.

Aby zapobiegać dysfunkcjom układu ruchu, oprócz prawidłowo dobranego, spakowanego i użytkowanego tornistra należy uczniom zapewnić odpowiednią ilość aktywności fizycznej, a także właściwe stanowisko pracy, zarówno w szkole jak i w domu oraz kształtować właściwe nawyki ruchowe (zachowanie symetrii ciała przy wykonywaniu czynności ruchowych i statycznych np. podczas oglądania telewizji lub odrabiania lekcji).

W roku 2023 została przeprowadzona ocena obciążenia uczniów tornistrami w 1 szkole podstawowej. Oceną objęto 125 uczniów (8 oddziałów).

W wyniku badań stwierdzono, że:

- u 54 uczniów (tj. 43,2% badanych) ciężar tornistra mieścił się w normie – 10% wagi ciała ucznia,
- u 54 uczniów (tj. 43,2% badanych) ciężar tornistra nie przekraczał 15% wagi ciała ucznia,
- u 17 uczniów (tj. 13,6% badanych) waga tornistra przekraczała normę 15% wagi ciała ucznia.

Rozkład zajęć lekcyjnych

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i wypoczynku. Dokonując oceny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w klasach IV-VIII szkoły podstawowej oraz w klasach szkół ponadpodstawowych zwracano uwagę na równomierne obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W roku 2023 przeprowadzono ocenę planu zajęć w 28 szkołach (w 71 oddziałach), nieprawidłowości nie stwierdzono. W 2022 roku kontrole również nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć sportowych

Szczególne uwagi Inspekcji Sanitarnej zwrócona jest na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia, w związku z faktem, iż problem nadwagi i otyłości dotyczy coraz częściej dzieci i młodzieży szkolnej. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży szkolnej, dlatego ważne jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej. Oceniając szkoły w aspekcie warunków, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego, nie zanotowano znaczących zmian w stosunku do roku ubiegłego.

W roku 2023 stwierdzono, że 5 placówek (2 licea ogólnokształcące, 1 szkoła policealna, 2 zespoły szkół, w tym zespół szkół przyszpitalnych) nie posiadało infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, czyli nie dysponowało salą gimnastyczną, salą zastępczą, rekreacyjną ani boiskiem. W przypadku szkoły przyszpitalnej, która mieści się w szpitalu, lekcje wychowania fizycznego nie odbywają się, a dzieci mają zajęcia przy

szpitalnych łózkach. Natomiast z infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poza placówką korzystało 10 placówek. Są to zwykle obiekty sportowe w najbliższym sąsiedztwie placówki.

Urządzenia i sprzęt sportowy, stanowiący wyposażenie sal gimnastycznych i boisk szkolnych powinny posiadać odpowiednie certyfikaty gwarantujące jego bezpieczne użytkowanie. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie placówki.

Natomiast oceniając stopień korzystania przez uczniów z natrysków stwierdzono, że pomimo posiadanego zaplecza sanitarnego nie są one używane. W nielicznych placówkach natryski są wykorzystywane sporadycznie tylko po zajęciach dodatkowych.

Profilaktyczna opieka nad uczniami w szkołach

W zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami nadal w niektórych szkołach brakuje gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedmedycznej; jedynie 19 szkół spośród wszystkich skontrolowanych w 2023 r. dysponowało własnym gabinetem, a 5 miało gabinet wspólny z inną placówką. Warunki w gabinetach nie budziły zastrzeżeń. W 2 placówkach podstawową opiekę zdrowotną zapewniono w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki, np.: w gabinetach psychologów, pedagogów, pokojach nauczycielskich, gdzie opieka medyczna sprawowana była przez pielęgniarkę zadaniowo. W 5 przypadkach opieka medyczna zapewniona była poza terenem placówki.

Dożywianie

Podczas kontroli stanu sanitarnego placówek uzyskano dane dotyczące żywienia uczniów w szkołach, jako czynnik mający istotny wpływ na rozwój zarówno fizyczny jak i umysłowy młodego pokolenia. Dzieciom i młodzieży zaleca się spożywanie od 4 do 5 posiłków w ciągu dnia, co oznacza, że podczas pobytu w szkole powinni spożywać co najmniej jeden posiłek.

W 2023 roku 21 skontrolowanych szkół przez Sekcję Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia zapewniło ciepły posiłek dla uczniów w postaci obiadów jedno lub dwudaniowych, co stanowi 66% skontrolowanych szkół.

Wypoczynek

Oprócz stałych placówek nauczania i wychowania objęto nadzorem sezonowe turnusy wypoczynku organizowanego dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z elektroniczną bazą danych na terenie miasta Tarnowa w okresie letnim i zimowym w 2023 roku zarejestrowano łącznie 46 turnusów wypoczynku (formy wyjazdowe i w miejscu zamieszkania). Dane zawarte w bazie stanowiły podstawę do podejmowania czynności kontrolnych. Skontrolowano 34 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że organizatorzy zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewnili warunki sanitarno-higieniczne zgodnie z obowiązującymi wymogami w tym zakresie. Wypoczynek przebiegał bezpiecznie, nie odnotowano żadnych zatruc pokarmowych, zachorowań oraz wypadków.

WNIOSKI

Oceniając sytuację stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego w placówkach opieki, nauczania i wychowania na terenie miasta Tarnowa stwierdzono, iż jest ona na dobrym

poziomie. Nadzorowane placówki zapewniły bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. Przeprowadzane remonty oraz prace konserwatorskie wpłynęły na podniesienie jakości warunków nauki i pracy. Ponadto nowo otwarte placówki otrzymały pozytywne opinie sanitarne i zostały objęte bieżącym nadzorem sanitarnym.

Po przeprowadzonych kontrolach stwierdzono, że wciąż istnieją szkoły, w których brakuje wystarczających warunków do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego, a zajęcia często prowadzone są poza placówką.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, natomiast kontrole wykazują, iż często miejsca te nie są wykorzystywane.

Podobnie, jak w latach ubiegłych, problemem nadal pojawiającym się w placówkach pobytu dzieci jest wszawica. Przypadki wszawicy głównie zgłaszane są w placówkach pobytu dzieci młodszych. Placówki podejmowały działania mające na celu profilaktykę i zwalczanie wszawicy (głównie przez pracę z pielęgniarkami szkolnymi, wychowawcami, edukację rodziców), jednak nie zawsze przynosiły one oczekiwane efekty. Główny powód to trudność w nawiązywaniu współpracy ze wszystkimi rodzicami w zakresie zwalczania problemu.

Podsumowując dane z lat 2022 i 2023 nie stwierdzono istotnych zmian w stanie sanitarno-higienicznym placówek.

Rozdział II

REALIZACJA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

W celu zapewnienia skutecznego działania służb kontroli urzędowych nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku prowadzony był zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jedn. Dz. U. 2023r. poz.1448), ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985r. (tekst jedn. Dz. U. 2023r. poz. 338, z późn. zm.) oraz w oparciu o Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony (.....) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1 z późn.zm.)

Kontrole i pobieranie próbek do badań laboratoryjnych odbywają się zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 2017/625 oraz procedurami kontroli wprowadzonymi zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Nadzorem planowanym objęto następujące ogniwa łańcucha żywieniowego:

- produkcję pierwotną, RHD i sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia roślinnego,
- przechowywanie żywności,
- łańcuch dystrybucyjny – transport,
- przetwarzanie i pakowanie żywności,
- sprzedaż detaliczną i hurtową w tym sprzedaż suplementów diety,
- działalność zakładów żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego,
- obrót towarami w ramach eksportu i importu żywności.

Kontrolami objęto również warunki produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotami użytku obejmował:

- nadzór nad produkcją pierwotną,
- rejestracje i zatwierdzanie obiektów uczestniczących w łańcuchu żywnościowym,
- nadzór nad suplementami diety, w tym także w systemie sprzedaży „na odległość”,
- kontrole planowane zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu oraz zakładów żywienia zbiorowego,
- kontrole doraźne (akcyjne - żywienie dzieci i młodzieży w czasie wycieczek letnich i zimowych, żywienie zbiorowe w czasie Igrzysk Europejskich, kontrole stoisk w czasie kermaszy regionalnych, kontrole interwencyjne),
- pobór próbek,
- współpracę międzynarodową w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF),
- współpracę z innymi organami kontrolnymi (Główny Inspektorat Farmaceutyczny, Państwowa Inspekcja Handlowa, Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa),
- graniczne kontrole żywności (eksport, import),
- kontrole przy współudziale funkcjonariuszy Straży Miejskiej na placach targowych.

1. Ocena stanu sanitarnego zakładów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 2023r. nadzorem na terenie miasta Tarnowa objęto 967 obiektów na 1614 ujętych w ewidencji, w których przeprowadzono łącznie 1121 kontroli kompleksowych, tematycznych, interwencyjnych i innych doraźnych.

W wyborze obiektów podlegających nadzorowi kierowano się analizą ryzyka, profilem działalności zakładu, zasięgiem produkcji, oceną wyników urzędowej kontroli, i monitoringu żywności w ubiegłych latach, podejmowaniem działań represyjnych. Kontrole pozaplanowe realizowane były głównie w ramach doraźnych akcji tematycznych, w związku z interwencjami jak również na wniosek przedsiębiorców ubiegających się o zatwierdzenie obiektów lub poszerzenie działalności.

Kontrole odbywały się również w dni wolne od pracy z uwzględnieniem różnych pór dnia, poza urzędowymi godzinami pracy PIS.

Podczas 16 kontroli stwierdzono istotne naruszenie wymagań prawa żywnościowego. Nieprawidłowości dotyczyły:

- zaniżonego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych oraz socjalno-sanitarnych,
- użytkowania pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem, brak funkcjonalności pomieszczeń,
- braku monitorowania krytycznych punktów kontroli,

- braku przestrzegania zasad higieny przy sprzedaży produktów niepakowanych jednostkowo, nie zabezpieczanie żywności przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- używanie w procesach produkcyjnych zniszczonego, wyeksploatowanego sprzętu i urządzeń produkcyjnych,
- zaniedbań higieniczno-sanitarnych w zakresie utrzymania bieżącej czystości produkcji, dystrybucji i sprzedaży,
- niewłaściwej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, sprzedaż i stosowanie do produkcji surowców po upływie terminu przydatności do spożycia,
- niezachowania ciągłości łańcucha chłodniczego dla artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie, przechowywanie środków spożywczych w niewłaściwych warunkach,
- braku przestrzegania systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności głównie wynikających z systemu HACCP, braku szkoleń personelu w zakresie GHP/GMP, nieskutecznej kontroli wewnętrznej.

Nie zgodności stwierdzone podczas kontroli urzędowych w zakresie utrzymania porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, sprzętu, a także przestrzeganie reżimu sanitarnego przez podmioty sektora spożywczego, mogą mieć wpływ na zwiększone występowanie w produktach zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych.

Na podstawie analizy posiadanej dokumentacji do kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 109 obiektów, średniego ryzyka 675 obiektów, natomiast 658 obiekty to obiekty o niskim wskaźniku ryzyka.

Za uchybienia bezpośrednio zagrażające bezpieczeństwu produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności na osoby winne zaniedbań nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 2450,00zł.

Wydano 79 decyzji administracyjnych terminowych w tym 4 decyzje odsunięcia pracownika od pracy w kontakcie ze środkami spożywczymi, 1 wstrzymującą działalność zakładu.

Terminy realizacji obowiązków wynikających z decyzji terminowych ustalane były z uwzględnieniem stanowiska stron.

W 2023r. wydano 134 decyzje zatwierdzające zakłady do prowadzenia działalności lub poszerzające zakres działalności pierwotnej (w 2022r. - 116). Jednocześnie wykreślono z rejestru 65 przedsiębiorców prowadzących działalność w branży spożywczej (w 2022r. -83).

Prowadzono wzmożony nadzór nad żywnością, materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością działając w zintegrowanym systemie RASFF (dot. systemu wczesnego ostrzegania niebezpiecznej żywności i paszach).

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie otrzymał z Krajowego Punktu Kontaktowego 75 powiadomień alarmowych /RASFF/ (w roku 2022 zgłoszono 182 przypadków, w 2021r. zgłoszono 189 przypadków, w 2020r. 100).

Powiadomienia zgłaszały punkty kontaktowe Czech, Francji, Niemiec, Słowacji, Finlandii, Inspektorzy Sanitarni z terenu Polski oraz Inspekcja Weterynaryjna.

W związku z podejmowanymi działaniami przeprowadzono na terenie miasta Tarnowa 117 postępowań wyjaśniających. Zgłoszenia dotyczyły:

- obecność zanieczyszczeń mechanicznych (szkło, metal) w produktach,
- przekroczenie pozostałości pestycydów w owocach,
- obecność głównie bakterii Salmonella Enteritidis i Listeria monocytogenes w środkach spożywczych,
- obecność niedeklarowanego na etykiecie SO₂, glutenu,
- obecność nieautoryzowanej nowej żywności w suplementach diety , fałszowanie suplementu diety,
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów substancji limitowanych w produktach spożywczych, dopuszczalnego poziomu migracji w materiałach do kontaktu z żywnością,
- obecność pleśni w produkcie spożywczym,
- brak informacji o napromienianiu suplementów diety.

W 2023r. największa ilość zgłoszeń dotyczyła zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności różnymi szczepami Salmonelli produktów mięsnych i wyrobów mięsnych oraz obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety. W konsekwencji prowadzonych działań wycofano z rynku 689 sztuk i 88 kg produktów. Wszystkie kwestionowane produkty zostały wycofane w ramach procedur wewnętrznych.

W 2023r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie zgłosił do systemu RASFF w ramach powiadomień alarmowych 2 produkty. Zgłoszenie wynikało z przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbek pobranych produktów spożywczych.

W trybie pilnym podejmowano działania kontrolno – represyjne w przypadku wnoszonych informacji/skarg ze strony konsumentów. W roku sprawozdawczym wpłynęło 34 (w tym 23 anonimowych) sygnałów konsumentów dot. obiektów żywieniowo-żywnościowych prowadzących działalność na terenie miasta Tarnowa. Przeprowadzono 37 kontroli wyjaśniających.

Największa liczba wniosków dotyczyła wprowadzania do obrotu art. przeterminowanych lub niewłaściwej jakości zdrowotnej bądź organoleptycznej produktów spożywczych, niewłaściwego stanu sanitarnego i techniczny obiektów, jakości serwowanych posiłków, niehigienicznej sprzedaży i przechowywania artykułów spożywczych, nieprawidłowości w oznakowaniu środków spożywczych.

Potwierdzono zasadność lub częściową zasadność 7 wniosków. Na osoby winne zaniedbań nakładano mandaty karne.

W 2023 r. działania Inspekcji Sanitarnej w Tarnowie ukierunkowane były przede wszystkim na działania o charakterze długofalowym.

Dotyczyły one:

- wzmożonego nadzoru nad dziczyzną w związku z występowaniem w Polsce przypadków Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) (kontrolowano głównie placówki zbiorowego żywienia otwartego, domy weselne przygotowujące potrawy okazjonalnie, celem weryfikacji źródła pozyskiwania mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz sposobu zagospodarowania odpadów),
- przestrzegania zakazu palenia i umieszczania stosownych informacji dla konsumenta w obiektach gastronomicznych,
- nadzoru sanitarnego nad wypoczynkiem letnim i zimowym dla dzieci i młodzieży oceniając warunki pobytu, bezpieczeństwo żywieniowe, jakość żywienia poprzez ocenę jadłospisów,
- kontroli suplementów diety i środków spożywczych do których dodawane są witaminy i składniki mineralne pod kątem zawartości substancji niedozwolonych lub nieprawidłowego ich znakowania - prawidłowości wprowadzania do obrotu również na portalach internetowych,
- wzmożonego nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi głównie w zakresie przestrzegania terminów przydatności do spożycia żywności w żywieniu zbiorowym w okresie letnim, warunków przechowywania wód mineralnych,
- przestrzegania przepisów dot. wymagań w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach,
- nadzoru nad higieną produkcji pierwotnej, rolniczym handlem detalicznym i sprzedażą bezpośrednią artykułów spożywczych pochodzenia roślinnego, współdziałając w tym zakresie z innymi jednostkami kontrolnymi (Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska),
- warunków dostaw żywności do konsumenta,
- identyfikowalności surowców i produktów w obrocie,
- oceny żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- wzmożonego nadzoru nad sprzedażą okazjonalną w zakresie funkcjonowania stoisk degustacyjnych.

Prowadzono również nadzór nad warunkami żywienia uczestników Igrzysk Europejskich oraz nad zakładami mogącymi prowadzić obrót zbożem z Ukrainy.

W 2023r. dokonano 96 kontroli odpraw granicznych, oceniono 78 partii środków spożywczych eksportowanych oraz 47 importowanych partii środków spożywczych. Wydano 96 świadectw jakości zdrowotnej dla 47 importowanych i 49 eksportowanych środków spożywczych. Do krajów spoza Unii Europejskiej (Brazylia, Macedonia, Meksyk, Demokratyczna Republika Konga, USA, Indonezja, Kuba, Mongolia, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Azerbejdżan, Mauritius) eksportowano frytki mrożone, ketchupy, sosy, majonezy, zupy warzywne, kiszonki i przetwory warzywne. Importerami były Ukraina, Indie, Wietnam, Wielka Brytania. W trakcie kontroli prewencyjnej pobrano u importera do badania 5 próbek

oleju spożywczego słonecznikowego – w kierunku oznaczenia pozostałości pestycydów. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W ramach zintegrowanego planu dla województwa małopolskiego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pobrano 514 celowanych próbek żywności i przedmiotów użytku, w tym 354 z terenu miasta Tarnowa, realizując plan poboru przewidziany na 2023r.

Próbki badano w kierunku pozostałości pestycydów, zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, azotanów, 3-MCPD i estrów glicydotu, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, mikotoksyn, oznaczenia substancji dodatkowych, obecności barwników z grupy Sudan, obecności GMO, olejów mineralnych, parametrów czystości, napromieniania żywności, znakowania i zawartości witamin i składników mineralnych, WWA, jodu, furanu, kwasu erukowego, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, alkaloidów tropanowych i pirolizydynowych, glutenu, histaminy, alergenów, skażeń promieniotwórczych (cez).

W materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością badano przede wszystkim migracje do żywności metali i innych substancji szkodliwych dla zdrowia (formaldehydu, pierwszorzędowych amin aromatycznych).

W roku sprawozdawczym zakwestionowano z pobranych 2 próbki: marchwi z uwagi na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu oraz herbaty ziołowej z uwagi na przekroczenie zawartości sumy 35 alkaloidów pirolizydynowych. Obie sprawy skierowano do systemu RASFF. Z oceny ryzyka przygotowanej przez PZH-Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego wynikało, że produkty nie spełniały wymagań ustanowionych w stosownych Rozporządzeniach UE, jednakże oznaczone poziomy nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia publicznego. Liczbę próbek zbadanych i zdyskwalifikowanych w latach 2014-2023 przedstawia Tab.1.

Rok	Środki spożywcze miasto Tarnów i powiat tarnowski	
	Próbki zbadane	Próbki zdyskwalifikowane w %
2014	531	0,75
2015	520	0,58
2016	643	1,4
2017	621	0,64
2018	631	1,0
2019	669	0,15
2020	445	2,25
2021	531	0,75
2022	503	0,0
2023	514	0,39

Tab. 1. Liczba próbek zbadanych i zdyskwalifikowanych w latach 2014-2023:

Rozdział III

OCENA STANU HIGIENICZNO- SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRACY

1. Warunki środowiska pracy

Do głównych zadań z zakresu działalności higieny pracy należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Realizacja tego zadania odbywała się poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego, w ramach którego prowadzone były kontrole zakładów pracy pod kątem przestrzegania przepisów dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy, m. in. ogólnych warunków BHP, badań profilaktycznych pracowników, badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy, oceny ryzyka zawodowego, zapewnienia środków ochrony zbiorowej i indywidualnej.

2. Zagrożenia środowiska pracy

W 2023 roku w ewidencji pionu nadzoru higieny pracy znajdowało się 781 zakładów pracy. Skontrolowanych zostało 263 zakładów pracy, przeprowadzono w nich 300 kontroli. Przeprowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, biologiczne), jak również przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów dot. substancji i preparatów chemicznych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktów biobójczych.

W skontrolowanych w 2023r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia dotyczące występowania:

- **natężenia dźwięku**, gdzie narażonych było 174 pracowników w 11 zakładach pracy,
- **wibracji miejscowej**, gdzie narażonych było 16 pracowników w 1 zakładzie pracy.

W roku 2023r. skontrolowano 9 zakładów pracy z 43 zakładów pozostających w nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w których stosowane były substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W zakładach tych w kontakcie z czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym zatrudnionych było ogółem 426 pracowników.

Stężenia czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, występujące w środowisku pracy nie przekraczały obowiązujących normatywów higienicznych.

W trakcie przeprowadzonych kontroli we wszystkich zakładach pracy najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak badań/ pomiarów środowiskowych w kierunku określenia stężenia pyłu, natężenia dźwięku, stężenia czynników chemicznych stwierdzone w 12 zakładach pracy,
- zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych i higienicznosanitarnych oraz ich wyposażenia stwierdzony w 7 zakładach pracy,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego stwierdzona w 5 zakładach pracy,

- uchybienia z zakresu produktów biobójczych stwierdzono w 3 zakładach pracy,
- uchybienia z zakresu obejmującego występowanie substancji lub mieszanin sklasyfikowanych jako niebezpieczne w 1 zakładzie pracy,
- uchybienia z zakresu czynników o działaniu biologicznym stwierdzono w 1 zakładzie pracy,
- uchybienia z zakresu czynników o działaniu rakotwórczym, mutagennym stwierdzono w 1 zakładzie pracy,
- uchybienia z zakresu czynników szkodliwych stwierdzono w 1 zakładzie pracy,
- uchybienia dotyczące hałasu występującego na stanowiskach pracy stwierdzono w 1 zakładzie pracy.

3. Nadzór urzędowy nad kosmetykami

W roku 2023 Sekcja Nadzoru Higieny Pracy objęła kontrolą produkty kosmetyczne.

W ewidencji pionu nadzoru higieny pracy znajdowało się:

- 47 obiektów obrotu (45 sklepów oraz 2 hurtownie),
- 2 producentów.

Pobrano 14 próbek do badań w ramach urzędowej kontroli produktów.

Skontrolowanych zostało 28 obiektów, w których przeprowadzono 31 kontroli (22 kontrole doraźne z zakresu znakowania oraz 9 kontroli planowych).

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- nieprawidłowe oznakowanie opakowań jednostkowych produktów
- określeniu nieprawidłowego składu produktu, oceniany produkt w swoim składzie zawierał substancje zakazane (Butylphenyl Methylpropional (Lilial))

Nałożono łącznie kary pieniężne w wysokości 7700 zł.

4. Choroby zawodowe

Zgodnie z art. 235¹ i 235² Kodeksu Pracy – Ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. /t.j Dz. U. z 2023r. poz. 1465/ *„Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.*

Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.”

W roku 2023 wydano 29 decyzji chorób zawodowych jako wynik szkodliwego oddziaływania czynników środowiska pracy. W porównaniu z rokiem 2022 nastąpił wzrost stwierdzonych chorób zawodowych z 15 na 29.

Stwierdzone choroby zawodowe to 27 przypadków zachorowania na choroby zakaźne lub pasożytnicze /zakażenie wirusem SARS-CoV-2/ stwierdzone u pracowników wykonujących zawód medyczny, 1 przypadek to zachorowanie na przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią stwierdzona u nauczyciela oraz 1 przypadek to zachorowanie na pylicę płuc: pylicę krzemową stwierdzona u pracownika piaskarni.

5. Nadzór nad środkami zastępczymi

W roku 2023 przeprowadzono 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych zgodnie z art. 44b ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /t.j Dz. U. z 2020r. poz. 2050 z późn. zm./.

W związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi z lat ubiegłych wydano łącznie 6 decyzji dotyczących umorzenia postępowania administracyjnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w dalszym ciągu monitoruje działania z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi.

Rozdział IV

OBIEKTY UŻYTECZMNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Zaopatrzenie w wodę i jakość wody do spożycia

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

Miasto Tarnów zaopatrywane jest w wodę z 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 1 wodociągu zakładowego.

1. Wodociąg Tarnów – zaopatruje w wodę: miasto Tarnów, gm. Tarnów, gm. Skrzyszów, część gm. Pleśna, część gm. Wierzchosławice, część gm. Ryglice. Producentem wody są Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. ul. Narutowicza 37, 33-100 Tarnów
2. Wodociąg Łęg Tarnowski – zaopatruje w wodę gm. Żabno i Lisią Górę, część miasta Tarnowa w dzielnicy Krzyż. Zarządcą jest Gminna Spółka Komunalna Sp. z o. o. ul. Rolnicza 39, 33-140 Lisia Góra
3. Wodociąg zakładowy Grupy Azoty S.A. – zaopatruje w wodę ok. 4000 osób na terenie zakładu, firm zlokalizowanych w obrębie Grupy Azoty A S.A. oraz ok. 20 prywatnych odbiorców.

Skontrolowano wszystkie stacje uzdatniania wody w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i urządzeń służących do produkcji i dystrybucji wody nie wnosząc uwag.

Z wody o kontrolowanej jakości korzystają praktycznie wszyscy mieszkańcy Tarnowa tj. ok. 103 960 osób.

Zarządcy wodociągów prowadzili monitoring jakości wody w ramach wewnętrznej kontroli, a wyniki badań na bieżąco przekazywane były do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Tarnowie. Harmonogramy poboru próbek wody na 2023r., po zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnowie były realizowane zgodnie z planem.

Jakość wody w wodociągach odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz. 2294). Dla każdego wodociągu wydana została pozytywna ocena okresowa jakości wody.

Studnie publiczne

Na terenach należących do Gminy Miasta Tarnowa znajduje się 16 studni publicznych, z czego 15 studni stanowi awaryjne źródło wody dla celów gospodarczych. Studnie te na bieżąco utrzymywane są w sprawności technicznej i oznakowane informacją o nieprzydatności wody do spożycia.

Studnia publiczna Nr 62 przy ul. Orkana w Tarnowie (tzw. źródelko) to jedyna studnia, z której mieszkańcy na bieżąco korzystają z wody. Jakość wody monitorowana jest przez laboratorium Tarnowskich Wodociągów, które prowadzi systematycznie 1 raz w miesiącu badanie jakości wody ze studni, a wyniki badań zamieszczane są na stronie internetowej Tarnowskich Wodociągów.

Badanie ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionelli sp.

W ciągu roku sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w 4 obiektach użyteczności publicznej w tym: w 2 szpitalach, w 1 noclegowni w 1 Domu Pomocy Społecznej. Wydano 1 decyzję nakazującą doprowadzenie jakości wody w 1 szpitalu w Tarnowie z uwagi na średnie, punktowe skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej na 1 oddziale szpitalnym. Zarządca dokonał dezynfekcji instalacji wodnej w obiekcie, a poprawę jakości wody udokumentował wynikiem badań spełniającym wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda zgodnie z załącznikiem nr 5 Rozporządzenia MZ w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017, poz. 2294). W pozostałych placówkach jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

2. Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej

Kryte pływalnie i baseny kąpielowe letnie

W nadzorze w 2023r. znajdowały się 4 kryte pływalnie oraz 1 basen letni. Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, pozytywnie oceniono stan sanitarny i techniczny pomieszczeń pływalni i urządzeń basenowych.

W ciągu całego roku sprawowano nadzór nad jakością wody na pływalniach oraz innymi obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 1230). Badania jakości wody były prowadzone przez zarządców pływalni zgodnie

z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tarnowie. O sporadycznie pojawiających się przekroczeniach mikrobiologicznych bądź fizykochemicznych w wodzie basenowej zarządcy informowali na bieżąco niezwłocznie podejmowali działania naprawcze oraz przedkładali wynik badania celem doprowadzenia jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu, co następnie dokumentowano pozytywnymi wynikami badań wody.

Wydano 1 decyzję dotyczącą wyłączenia natrysków na krytej pływalni w Tarnowie z uwagi na wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. Zarządca przeprowadził działania naprawcze, dokonał przegrzania instalacji wodnej w obiekcie, a poprawę jakości wody udokumentował wynikiem badań spełniającym wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać ciepła woda zgodnie z załącznikiem nr 5 Rozporządzenia MZ w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. 2017, poz. 2294).

W czerwcu 2023r. został oddany do użytku Letni Park Wodny w Tarnowie – Mościcach. Jakość wody na pływalni oceniono jako przydatną do kąpieli. W ciągu sezonu odnotowano w 9 próbkach wody przekroczenia parametrów fizykochemicznych w wodzie (chloroform i suma THM) w ilościach, które nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia osób kąpiących się w basenach. Zarządca pływalni informował o przekroczonych parametrach i o podjętych działaniach naprawczych oraz przysyłał wyniki wykonywanych badań kontrolnych oraz przedkładali wynik badania wody potwierdzający doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu.

Ustępy publiczne

W ewidencji jest Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Tarnowie jest 9 ustępów publicznych. Skontrolowano 9 obiektów nie wnosząc uwag do stanu sanitarnego i technicznego ustępów. Szczególnym nadzorem objęto szalety w związku z organizacją Igrzysk Europejskich 2023r. Ponadto 3 szalety skontrolowano w związku z wnioskiem stron na niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny. Powyższe kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Obiekty opieki społecznej

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Domy Pomocy Społecznej	3	1	1
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	8	4	-
Noclegownie	1	1	-
Razem	12	7	-

Tab. 2. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach opieki społecznej

Przeprowadzone kontrole sanitarne w 6 obiektach nie wykazały nieprawidłowości, pozytywnie oceniono ich stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowanie odpadami i bielizną. W 1 Domu Pomocy Społecznej na terenie miasta Tarnowa wydano zalecenia doprowadzenia pomieszczeń (łazienek) do stanu zapewniającego bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich. Kontrolowany wykonał zalecenia przed wydaniem decyzji nakazującej. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach opieki społecznej przedstawia tab.2.

Obiekty hotelarskie

W 2023r. na terenie powiatu tarnowskiego funkcjonowało 19 obiektów hotelarskich, skontrolowano 9 z nich, rozkład kontroli w poszczególnych kategoriach ukazuje tab. 3. Wszystkie obiekty oceniono pozytywnie w zakresie utrzymania czystości bieżącej, stanu technicznego pomieszczeń i ich wyposażenia, gospodarowania odpadami komunalnymi oraz postępowania z bielizną. W 3 obiektach hotelarskich wykazano uchybienia dotyczące braku aktualnych badań ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionella. W ramach wydanych decyzji zarządcy przedłożyli wyniki badań spełniające wymagania jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa.

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Hotele	8	5	3
Hostele	2	1	-
Inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie wraz z agroturystyką	8	3	-
Kempingi	1	0	-
Razem	19	9	3

Tab. 3. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach hotelarskich

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne świadczące więcej niż 1 z usług.

Na terenie powiatu funkcjonowało 337 zakładów usługowych, skontrolowano 181 obiektów, rozkład poszczególnych kategorii obiektów i przeprowadzonych kontroli przedstawia tab. 4.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 4 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W 1 zakładzie fryzjerskim- uchybienia natury sanitarno- technicznej tj. niewłaściwe warunki gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym brak umowy bądź deklaracji wywozu odpadów przez firmę zewnętrzną. Wydano zalecenia pokontrolne uregulowania gospodarki odpadami komunalnymi. Kontrolowany przed wydaniem decyzji administracyjnej przedłożył dokument potwierdzający zawarcie umowy wywozu odpadów.

- w 1 gabinecie kosmetycznym – uchybienia sanitarno-techniczne oraz higieniczne tj. brak dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody w obrębie pomieszczenia świadczenia usług. Wydano decyzję nakazującą zapewnienie dostępu do umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą w obrębie pomieszczenia świadczenia usług. Decyzje wykonano.
- w 1 gabinecie odnowy biologicznej – stwierdzono nieprawidłowości związane z brakiem ciepłej wody użytkowej w budynku, w którym znajdowało się pomieszczenie socjalne pracowników oraz sale usług; brak procedur opisujących nadzór nad jakością wody w basenie (sposób dezynfekcji niecek basenowych, wymiany wody, dozowania środków chemicznych oraz brak badań kontrolnych jakości wody w niecce basenowej). Wydano decyzję nakazującą zapewnienie ciepłej wody użytkowej w budynku, wykonanie i przedłożenie badania wody w niecce basenowej oraz opracowania i przedłożenia procedur dotyczących nadzoru nad jakością wody w basenie. Nakazy wynikające z decyzji wykonano w całości.
- W 1 studio tatuażu – stwierdzono szereg nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych m.in. niewłaściwy sposób przechowywania narzędzi do świadczenia usług, nieprawidłowy sposób postępowania z odpadami o ostrych końcach i krawędziach, brak dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody w obrębie sali obsługi. Wydano decyzję nakazującą pomieszczeń i narzędzi do stanu

Podczas kontroli sanitarnych w grupie zakładów odnowy biologicznej i solariów zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, której głównym celem jest ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem promieniowania ultrafioletowego i nie stwierdzono nieprawidłowości.

W czasie kontroli w zakładach kosmetycznych, tatuażu, w których w trakcie wykonywania usług dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek zwracano szczególną uwagę na sposób postępowania z wytwarzanymi odpadami, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego. W zdecydowanej większości kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Kategoria zakładu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Zakłady fryzjerskie	163	91	1
Zakłady kosmetyczne	132	67	1
Zakłady tatuażu	11	7	1
Zakłady odnowy biologicznej	17	10	1
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę	14	6	-
Razem	337	181	4

Tab. 4. Przegląd kategorii i kontroli w zakładach usługowych

Dworce autobusowe i kolejowe

W ewidencji wykazano 1 dworzec kolejowy w Tarnowie. Obiekt nie został zaplanowany do kontroli w 2023r.

Zakłady karne

W nadzorze znajdują się 2 zakłady karne. Obiektów nie kontrolowano w okresie sprawozdawczym.

Cmentarze

Na terenie miasta funkcjonują 3 cmentarze parafialne oraz 4 cmentarze komunalne, skontrolowano 5 nie wnosząc uwag.

W 2023r. wydano 49 decyzji w sprawie ekshumacji zwłok/szczątków, 31 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok do kraju oraz 3 decyzje zezwalające na wywóz zwłok/szczątków poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadzorowano 55 ekshumacji zwłok i szczątków na cmentarzach, kontrolą objęto 20 karawanów do przewozu zwłok w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych, kontroli bieżących zakładów pogrzebowych oraz wywozu zwłok poza granice RP. Wszystkie nadzorowane ekshumacje odbywały się zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 56 obiektów, przeprowadzono łącznie 18 kontroli sanitarnych, które nie wykazały nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów. Rozkład kontroli w poszczególnych kategoriach przedstawia tab. 5. Podczas kontroli sanitarnych solariów zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.

Kategoria obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Targowiska	8	3	-
Obiekty sportowe	11	1	-
Pralnie szpitalne	1	1	-
Pralnie pozaszpitalne	2	-	-
Kina, domy kultury	19	6	-
Punkt opieki nad osobami nietrzeźwymi	1	1	-
Łaźnia dla bezdomnych/ogrzewalnia	2	1	-
Firmy transportowe	3	1	-
Zakłady pogrzebowe	6	2	-
Ujęcia powierzchniowe	1	-	-
Solaria samodzielne	2	2	-
Razem	56	18	-

Tab. 5. Przegląd kategorii i kontroli w obiektach użyteczności publicznej

W ewidencji znajduje się 56 obiektów, przeprowadzono łącznie 18 kontroli sanitarnych, które nie wykazały nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów. Podczas kontroli sanitarnych solariów zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.

Środki transportu publicznego

W 2023r. skontrolowano 33 środki transportu w tym: 6 środków komunikacji publicznej (autobusów, busów, autokarów) i 20 karawanów pogrzebowych w trakcie prowadzonych czynności ekshumacyjnych, kontroli bieżących zakładów pogrzebowych oraz wywozu zwłok poza granice kraju oraz 7 do przewozu chorych na wniosek stron (przed wydaniem opinii). Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-technicznego kontrolowanych środków transportu.

Obiekty prowadzące działalność leczniczą

Przeprowadzono kontrolę w 2 szpitalach w Tarnowie w zakresie gospodarki odpadami medycznymi, niebezpiecznymi i komunalnymi. Podczas kontroli magazynu odpadów w 1 obiekcie stwierdzono niewłaściwy stan powierzchni ścian i sufitów (z widocznymi śladami zawilgocenia oraz odpryskami farb). Wydano zalecenia w związku z czym kontrolowany podmiot podjął czynności mające na celu usunięcie nieprawidłowości i wykonał zalecenia w całości przed wydaniem decyzji administracyjnej.

W 2023r. stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy nadzorowanych obiektów nie pogorszył się w stosunku do roku poprzedniego. W nielicznych przypadkach odnotowano nieprawidłowości w zakresie utrzymania właściwych warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych obiektów, co skutkowało wydaniem zaleceń i decyzji administracyjnych oraz podjęciem przez właścicieli odpowiednich działań mających na celu poprawę warunków.

W okresie sprawozdawczym odnotowano zamykanie lub zawieszanie działalności oraz powstawanie nowych zakładów głównie z branży beauty (fryzjerskiej, kosmetycznej i tatuażu). Coraz więcej zakładów wprowadza usługi związane z naruszeniem ciągłości tkanek oraz zabiegi z dziedziny medycyny estetycznej. W dużej ilości gabinetów mamy do czynienia ze sterylizacją gabinetową narzędzi w związku z czym podczas kontroli bieżących szczególną uwagę zwraca się na kwestie związane z prawidłowym postępowaniem ze sprzętami i narzędziami poddawanych dekontaminacji oraz sposobu prowadzenia kontroli chemicznych i biologicznych procesów sterylizacji. Oceniając stan sanitarno-higieniczny przedmiotowych obiektów stwierdza się, że spełniają one podstawowe wymogi sanitarne.

Rozdział V

DZIAŁALNOŚĆ PRZECIWEPIDEMICZNA

1. Ocena podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W 2023 roku na terenie Miasta Tarnów funkcjonowało 477 placówek nadzorowanych przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Tarnowie.

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:

- 2 szpitale:
 - Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie,
 - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie,
- 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy,
- 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,
- 1 hospicjum.

Szpitale Jednodniowe/chirurgia jednego dnia:

- Szpital Chirurgii Ogólnej – Oddział Leczenia Jednego Dnia,
- EUROMED.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria – 119,
 - zakłady rehabilitacji leczniczej – 18,
 - zespoły wyjazdowe pogotowia – 3,
 - inne – 17 (15 punktów pobrań, 2 RCKiK).

Praktyki zawodowe:

- niezabiegowe praktyki lekarskie – 108,
- zabiegowe praktyki lekarskie – 101,
- praktyki lekarzy dentystów – 83,
- praktyki pielęgniarek i położnych – 19.

W 2023r. do placówek lecznictwa działających na terenie miasta Tarnowa wydano:

- 5 decyzji merytorycznych (2 merytoryczne, 2 zmieniające termin, 1 umarzającą),
- 5 decyzji finansowych

Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (lecznictwo zamknięte)

W ramach zamkniętej opieki zdrowotnej skontrolowano:

- **2 szpitale publiczne wraz z poradniami przyszpitalnymi** – łącznie przeprowadzono 106 kontroli.

Decyzja w zakresie poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń jednego z oddziałów wydana w 2021r. została w roku sprawozdawczym została wykonana w całości.

Aktualnie obowiązuje 1 decyzja z 2018r. dotycząca oddziałów i komórek organizacyjnych Szpitala w zakresie dostosowania do wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W jednym szpitalu kwestionowano nieprzestrzegania procedur w zakresie higieny rąk – nałożono mandat, wydano zalecenia oraz decyzję finansową.

- **3 zakłady opiekuńczo-lecznicze i 1 pielęgnacyjno-opiekuńczy oraz 1 hospicjum** - łącznie przeprowadzono 10 kontroli (planowe, doraźne).

Uwagi wnoszono do 2 podmiotów.

Do jednego wydano decyzję na zapewnienie funkcjonalności zgodnie z wymaganiami i wyposażenia oddziału - w roku sprawozdawczym decyzja została umorzona ze względu na zmianę lokalizacji.

W drugim podmiocie wydano zalecenia w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących procedur. Zalecenia wykonano w całości.

Do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego w pozostałych obiektach nie wnoszono uwag.

- **Szpitale Jednodniowe/chirurgia jednego dnia- przeprowadzono 2 kontrole**

Nie wnoszono uwag do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego.

Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (lecznictwo otwarte)

W budynkach Miejskich Przychodni Lekarskich działają:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna,
- Miejskie Centrum Ginekologiczno-Cytologiczne,
- Miejskie Centrum Stomatologiczne,
- Miejskie Centrum Analityczne,
- Praktyki Pielęgniarskie,
- jednostki świadczące usługi medyczne.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono:

- 116 kontroli w placówkach lecznictwa otwartego (przychodnie, ośrodki zdrowia),
- 12 kontroli w punktach poboru materiału do badań,
- 3 kontrole w placówkach Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego,
- 10 kontroli w zakładach rehabilitacji,
- 2 kontrole w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa.

Do stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania reżimu sanitarnego w w/w placówkach nie wnoszono uwag za wyjątkiem 1 przychodni, w której kwestionowano funkcjonalność (wydano decyzję merytoryczną i finansową) – decyzja wykonana w całości w roku sprawozdawczym.

Praktyki zawodowe

W roku sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 139 kontroli:

- niezabiegowe praktyki lekarskie – 43,
- zabiegowe praktyki lekarskie – 42,
- praktyki lekarzy dentyków – 40,
- praktyki pielęgniarek i położnych – 14.

Kontrole praktyk zawodowych, prowadzone w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów, przestrzegania reżimu sanitarnego wg obowiązujących procedur oraz oceny dokumentacji kontroli wewnętrznych – nie budziły zastrzeżeń.

Placówki lecznictwa otwartego oraz praktyki zawodowe, w których używa się sprzętu wielokrotnego użycia, posiadają autoklawy lub mają podpisaną umowę na sterylizację w Centralnych Sterylizatorniach Szpitali.

Wszędzie prowadzone jest selekcjonowanie odpadów. Odbiór i wywóz odpadów medycznych zapewniają wyspecjalizowane firmy.

Obiekty lecznictwa otwartego zapewniają usługi pralnicze na zewnątrz.

Rozkład przeprowadzonych kontroli w 2023r. w obiektach służby zdrowia na terenie miasta Tarnowa przedstawia tab. 6.

Lp.	Typ obiektu	Liczba kontroli	Liczba kontroli z nieprawidłowościami
1.	Szpital + poradnie	106	1- dotyczyła nieprzestrzegania procedur w zakresie higieny rąk - nałożono mandat, wydano zalecenia oraz decyzję finansową.
2.	ZOL-e	9	2 - dotyczyły funkcjonalności i wyposażenia oraz nieprzestrzegania procedur w zakresie badań przesiewowych – wydano zalecenia, decyzje merytoryczne i finansowe. Decyzje i zalecenia wykonane w całości.
3.	Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze	1	bez uwag
4.	Przychodnie/ośrodki zdrowia	116	1 - kwestionowano funkcjonalność - wydano decyzję merytoryczną i finansową – decyzja wykonana w całości w roku sprawozdawczym
5.	placówki Pogotowia	3	bez uwag
6.	punkty poboru	12	bez uwag
7.	praktyki zawodowe lekarskie (zabiegowe, niezabiegowe, dentystryczne)	125	bez uwag
8.	praktyki zawodowe pielęgniarskie	14	bez uwag
9.	rehabilitacja	10	bez uwag
10.	Centrum Krwiodawstwa	2	bez uwag
11.	Chirurgia Jednego Dnia/Szpital Jednodniowy	2	bez uwag

Tab. 6. Liczba przeprowadzonych kontroli w 2023r. w obiektach służby zdrowia na terenie miasta Tarnowa

2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zatruc

W 2023r z terenu m. Tarnowa zgłoszono 2798 (w 2022 r. 6083) przypadków zachorowań i podejrzeń na choroby zakaźne i zatrucia, 562 hospitalizowano.

Większość zachorowań spowodowana była przez koronawirusa SARS-CoV-2. W bieżącym roku zarejestrowano 1437 zachorowań – 227 osób hospitalizowano. Liczbę zachorowań na SARS-Cov-2 na przestrzeni pandemii przedstawia tab. 7. Zakażenia SARS- CoV-2- występowały w ogniskach zbiorowych tj. Szpitalach, Domach Opieki Społecznej, Zakładach Opiekuńczo Lecznicych.

W związku z sytuacją epidemiczną, w trosce o wspólne bezpieczeństwo zdrowotne, podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zachorowań.

W 2023r. kontynuowano obsługę systemu SEPIS - programu elektronicznego pozwalającego na szybką analizę danych zachorowań na COVID-19.

Ponadto na bieżąco prowadzono:

- raportowanie (o ogniskach, zgonach z powodu chorób zakaźnych)
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w placówkach całodobowej opieki zdrowotnej

- rozpatrywano sprawy na wniosek stron w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów

Rok	2021	2022	2023
Liczba zachorowań na SARS-CoV-2	7039	5022	1437
Liczba hospitalizacji z powodu SARS-CoV-2	1320	920	227

Tab. 7. Przegląd zachorowań na SARS-CoV-2 w latach 2021-2023

W bieżącym roku wzrost zachorowań wystąpił w przypadku: salmonellozy, mykobakteriozy, różyczki, świnki, szkarlatyny, grypy, boreliozy, róży, ostrych porażień wiotkich u dzieci do lat 14, choroby Crutzfeldta- Jakoba, neuroinfekcji, nowo wykrytych zakażeniach HIV, rzeżączki, tężca i gruźlicy.

Spadek zachorowań wystąpił w następujących chorobach: mykobakterioza, choroba pneumokokowa, styczeń i narażenie na wściekliznę, zakażenia SARS CoV-2 oraz zakażenia jelitowe.

Zanotowano 21 zachorowań na Salmonellozę, (w 2022r. 15 przypadków) 15 przypadków hospitalizowano.

Ponadto zgłoszono 205 przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Wśród zakażeń bakteryjnych zarejestrowano:

- 7 przypadków zakażenia wywołały bakterie Campylobacter,
- 21 przypadków bakteryjnego zatrucia pokarmowego wywołały bakterie Clostridium difficile,
- 1 przypadek wywołała bakteria adenowirus,
- 1 przypadek wywołały bakterie Yersinii.

Wśród wirusowych zakażeń jelitowych 19 wywołanych było przez rotawirusy, 52 przez noro i adenowirusy, 13 przez wirusy nieokreślone, 91 przypadków biegunek to zakażenia o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano na terenie Tarnowa 32 zbiorowe ogniska szpitalne w których 156 osób hospitalizowano. Czynniki etiologicznymi ognisk były: Acinetobacter baumannii, Clostridium difficile, Klebsiella pneumoniae, SARS CoV-2, Norowirus, Staphylococcus aureus, Pseudomonas Aeruginosa, wirus grypy.

W ogniskach szpitalnych nie udało się ustalić źródeł zakażenia, czynniki określono na podstawie badań mikrobiologicznych próbek kału i krwi pobranych od chorych. Nie ustalono powiązań między zachorowaniami, a spożywaną żywnością. W ogniskach szpitalnych

dochodzenia epidemiologiczne prowadzono we współpracy z Zespołem ds. Zakażeń Szpitalnych.

W zakresie nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi, kontynuowano nawiązaną wcześniej współpracę z Komitetami i Zespołami ds. Zakażeń Szpitalnych w podległych szpitalach. Analizuje się nadsyłane roczne raporty o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych oraz sporządza roczne zestawienie zbiorcze dla całego powiatu.

W roku sprawozdawczym pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 14 tymczasowych nosicieli pałeczek Salmonella. We wszystkich środowiskach nosicieli przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, nosicieli oraz osoby z kontaktu poddawano badaniom kontrolnym.

Liczba zgłoszonych zachorowań na różę nieznacznie wzrosła, zarejestrowano 12 przypadków zachorowań (9 - w 2022 r.) – 7 hospitalizowano.

W roku sprawozdawczym liczba wszystkich zgłoszonych przez lekarzy zachorowań na grypę wyniosła 23387 (w 2022 r. - 3867) przypadki traktowano, jako podejrzenia, albowiem wg definicji chorób zakaźnych przyjętych w UE, zachorowanie na grypę powinno być potwierdzone laboratoryjnie lub powiązane epidemiologicznie z innym potwierdzonym przypadkiem. Potwierdzonych laboratoryjnie przypadków grypy było 195 w tym – 106 hospitalizowano.

Wzrosła liczba zachorowań na boreliozę w stosunku do roku ubiegłego. Zgłoszono 77 przypadków zachorowań (w 2022 r - 57). Większość chorych podaje w wywiadach epidemiologicznych, że przed zachorowaniem byli ukąszeni przez kleszcza. Chorzy i ozdrowieńcy byli lub są nadal pod nadzorem Poradni Specjalistycznych.

Zanotowano wzrost zachorowań na różyczkę, świnkę i płonice. Odnotowano 121 przypadków płonicy (w 2022 r - 25). Chorowały głównie dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Najwięcej zachorowań odnotowano w I i II kwartale. Wśród innych chorób wieku dziecięcego, w stosunku do roku ubiegłego nie notowano zachorowań na krztusiec. Na zbliżonym poziomie notowano zachorowania na ospę wietrzną 515 (2022r- 515).

W 2023 nie rejestrowano przypadków choroby meningokokowej.

Zarejestrowano natomiast 2 przypadki choroby wywołanej przez Streptococcus pneumoniae. Były to 2 zapalenia płuc.

Nadal poważny problem stanowią pokąsania, zwłaszcza przez wałęsające się bezpańskie psy i koty. W sumie odnotowano 29 przypadków pokąsań. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 22 osoby zranione po kontakcie z nieznanym lub dzikim zwierzęciem. W roku sprawozdawczym na terenie miasta nie zarejestrowano ognisk wścieklizny.

Z chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano 4 przypadki kiły i 3 przypadki rzeżączki, oraz 3 nowo wykryte zakażenia HIV.

W 2023 roku zajmowano się również nadzorem nad zachorowaniami na gruźlicę, liczba zachorowań wystąpiła na tym samym poziomie. Zgłoszono 11 zachorowań na gruźlicę (w 2022r. – 5 przypadków) Pod nadzór lekarzy POZ i Poradni Przeciwgruźliczej i Chorób Płuc kierowano osoby z kontaktu z chorymi.

W ramach programu eliminacji odry i eradykacji polio, szczególną wagę przywiązuje się do nadzoru nad tymi chorobami. W 2023r. nie rejestrowano zachorowań na odrę. W ramach programu eliminacji odry do placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej na podległym terenie wysyłano pisma przypominające o niezwłocznym zgłaszaniu przypadków podejrzeń i zachorowań na odrę oraz o konieczności potwierdzania wszystkich przypadków badaniem serologicznym. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziecka do lat 14, hospitalizowanego na oddziale Neurologii Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie.

W 2023r zarejestrowano 1 przypadek Choroby Creutzfeldta-Jakoba u mężczyzny w wieku 60 lat hospitalizowanego na Oddziale Neurologii Szpitala Wojewódzkiego w Tarnowie. Przypadek potwierdzony laboratoryjnie.

Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na tężec u 87 letniej kobiety zranionej w podudzie, hospitalizowanej na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie. Zejście choroby zakończone zgonem.

W 2023r. wprowadzono obowiązek zgłaszania zachorowań wywołanych przez wirus RSV zarejestrowano 17 zachorowań, 9 hospitalizowano. Zachorowania w większości dotyczą dzieci do lat 2 oraz osób w podeszłym wieku.

Załączona tabela nr 8 przedstawia wykaz chorób zakaźnych i zatruc zarejestrowanych ogółem w tym w Tarnowie w latach: 2021 2022, 2023.

Jednostki chorobowe	Zachorowania w latach:					
	2021		2022		2023	
	ogółem	ogółem	ogółem	m.Tarnów :	ogółem	m.Tarnów
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	101	36	66	15	83	21
Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	-	-	-	-	-	-
Czerwonka	-	-	-	-	-	-
Botulizm	-	-	-	-	-	-
Inne zakażenia jelitowe	674	285	860	353	570	205
Lamblioza (giardioza)	-	-	-	-	-	-
Jersinioza	1	1	1	1	1	1
Leptospiroza	-	-	-	-	-	-
Mikobakterioza	3	2	5	4	2	2
Odra	-	-	1	1	-	-
Tężec	-	-	-	-	1	1
Krztusiec	-	-	-	-	-	-
Szkarlatyna	15	3	45	23	274	121
Choroba meningokokowa	1	1	-	-	4	-
Róża	24	11	30	9	61	12
Borelioza	134	38	154	57	330	77
Ostre porażenie wiotkie u dzieci do 14-lat	-	-	-	-	1	1
Choroba Crutzfeldta-Jakoba	-	-	-	-	1	1
Styczność i narażenie na wściekliznę	47	12	76	25	72	22
Neuroinfekcje	3	-	11	1	16	4
Ospa wietrzna	524	259	1256	515	985	515
Różyczka	2	2	-	-	2	1
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu C wg. def. z 2005, 2014r.	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby nieokreślone	-	-	-	-	-	-

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tarnowie
33-100 Tarnów, ul. Mościckiego 10
tel.: 14 621 70 97, 14 621 70 98, fax: (+48) 14 621 75 43

Świnka	4	2	6	1	6	3
Nowo wykryte zakażenia HIV	8	1	2	-	4	3
AIDS	-	-	-	-	-	-
Choroba pneumokokowa	-	-	8	5	6	2
Kiła	4	1	4	4	11	4
Rzeżączka	-	-	2	1	8	3
Legionelloza	1	1	-	-	3	-
Chor. wyw.przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-	-
Grypa	16848	14768	8871	3867	31704	23387
Grypa typu AH1N1	-	-	-	-	-	-
Grypa typu A	-	-	89	37	286	175
Grypa typu B	-	-	15	10	37	20
Gruźlica	16	5	23	5	24	11
Zatrucia grzybami	-	-	-	-	-	-
Zakażenia SarsCoV2	16499	7089	12276	5022	2354	1437
Zakażenia wirusem RSV	-	-	-	-	62	45

Tab. 8. Wykaz chorób zakaźnych i zatruc zarejestrowanych ogółem w tym w Tarnowie 2021-2023

3. Szczepienia ochronne

W zakresie szczepień ochronnych w 2023 roku wdrażano oraz prowadzono nadzór merytoryczny nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.

Prowadzono:

- kontrole w placówkach wykonujących szczepienia dla oceny realizacji szczepień dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w/g Programu Szczepień Ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych – przeprowadzono od I do IV kwartału,
- nadzór nad prawidłową gospodarką szczepionkami i nad właściwym wykorzystaniem preparatów szczepionkowych (zwłaszcza wielodawkowych),
- nadzór nad dystrybucją szczepionek poprzez prowadzenie kontroli warunków przechowywania i transportu szczepionek,
- nadzór nad prawidłowym zgłaszaniem Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, w tym po szczepieniu preparatami szczepionkowymi p/ COVID - 19
- analizowano wykonawstwo szczepień porównując ilość zaszczepionych dzieci pomiędzy poszczególnymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

Z analizy tej wynika, że stan uodpornienia dzieci i młodzieży przeciwko chorobom, na które mają zapewnione preparaty szczepionkowe przez Ministra Zdrowia w ramach Programu Szczepień Ochronnych kształtuje się na poziomie 86,9% - 99,1%, za wyjątkiem rocznika 2023 gdzie uodpornienie kształtuje się na poziomie od 51,0% do 80,9%- związane to jest z tym, że dzieci urodzone w drugiej połowie roku nie ukończyły podstawowego cyklu lub nie

rozpoczęły szczepień. Ponadto na stan zaszczepienia duży wpływ miała sytuacja epidemiologiczna kraju, oraz nawarstwienie zaległości w szczepieniach przez trwającą blisko dwa lata pandemię, które bardzo ciężko jest wyrównać gdyż co roku wchodzi nowe roczniki do szczepień.

Na dzień 31.12.2023r na terenie miasta Tarnowa 189 rodziców, nie wywiązało się z obowiązku szczepień ochronnych, w stosunku do 113 dzieci.

Rozdział VI

DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

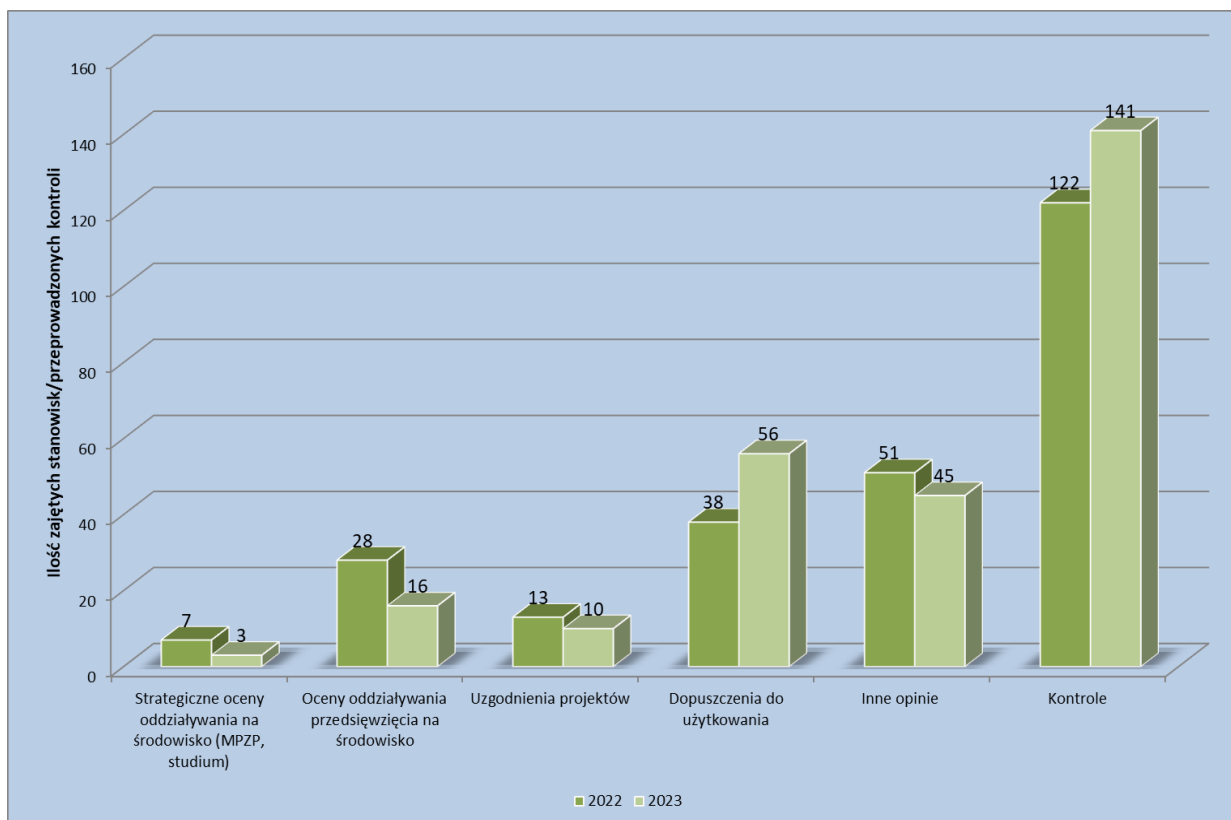
Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawowała zapobiegawczy nadzór sanitarny, który zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 338 z późn. zm.) swoim zakresem obejmuje w szczególności:

- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów ogólnych gminy,
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Ważnym elementem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie miasta Tarnowa w 2023r. było również opiniowanie przedsięwzięć na etapie oceny oddziaływania na środowisko.

W działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie miasta Tarnowa w 2023r. przeprowadzono 141 kontroli obiektów oraz zajęto 130 stanowisk.

Działalność Sekcji ZNS na terenie miasta Tarnowa w 2023r. w odniesieniu do 2022r. przedstawiona została na poniższym wykresie nr 1.

Wykres 1. Działalność Sekcji ZNS na terenie miasta Tarnowa w 2023r. w odniesieniu do 2022r.

Rozdział VII

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W obszarze edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia i profilaktyki chorób prowadzono interwencje programowe, kampanie społeczne i działania edukacyjne. Tematyka, adresaci i zakres działań wynikały ze strategii ogólnokrajowych, sytuacji epidemiologicznej i potrzeb społeczeństwa. Działalność oświatowo- zdrowotna prowadzona jest przez realizowanie programów profilaktycznych.

1. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

„Znamię! Znam je?” – program profilaktyki czerniaka dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 w programie wzięło udział 2646 uczniów z 18 szkół.

„Podstępne WZW” – program edukacyjny mający na celu upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program przeznaczony jest dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i uczniów szkół ponadpodstawowych. W minionym roku szkolnym udział wzięło **1672** uczniów z **13** szkół.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” – program edukacyjny skierowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat. Celem programu jest zwiększenie świadomości i poszerzenie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie zdrowych nawyków żywieniowych

od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2022/2023 w programie wzięło udział **1090** dzieci uczęszczających do **19** przedszkoli oraz 746 rodziców.

„Wybierz Życie - Pierwszy krok” - program profilaktyki nowotworów wywołanych przez wirus HPV, szczególnie raka szyjki macicy. Program skierowany jest do uczniów szkół średnich oraz uczniów klas VIII szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2022/2023 w programie wzięło udział **845** uczniów z **8** szkół oraz 402 rodziców.

„Trzymaj Formę” – program edukacyjny, którego celem jest zwiększenie świadomości i pogłębienie wiedzy na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program skierowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2022/2023 w programie wzięło udział 647 uczniów i 143 rodziców z 6 szkół. Integralną częścią programu był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”, przeprowadzany on-line za pośrednictwem Internetowego Systemu Konkursowego.

Projekty, które powstały w ramach programu łączyły aktywność uczniów, zaangażowanie otoczenia szkoły i społeczności lokalnej z wykorzystaniem najnowszej dostępnej wiedzy.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu obejmował:

- Edukację antytytoniową wśród dzieci i młodzieży

Ochrona dzieci przed biernym paleniem, kształtowanie u dzieci postaw asertywnych wobec dorosłych palaczy, budowanie zdrowych nawyków poprzez szeroko pojętą edukację prozdrowotną profilaktyka palenia papierosów – to główne cele antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowanej w programach:

„Nie pal przy mnie, proszę” – w ubiegłym roku program był realizowany w 14 szkołach, z udziałem 984 uczniów klas I-III i 4 rodziców;

„Bieg po zdrowie” – program dla uczniów klas IV szkół podstawowych, rodziców i opiekunów. W roku szkolnym 2022/2023 uczestniczyło 276 uczniów klas IV z 9 szkół wraz z 238 rodzicami.

- Kampanie informacyjno-edukacyjne:

Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maja - coroczna kampania, informuje opinię publiczną o niebezpieczeństwach związanych z używaniem tytoniu, praktykach biznesowych firm tytoniowych, o tym, co robi WHO, aby walczyć z epidemią palenia tytoniu, oraz o tym, co ludzie na całym świecie mogą zrobić, aby domagać się prawa do zdrowia i zdrowego trybu życia oraz ochronić przyszłe pokolenia.

Działania podjęte w ramach kampanii:

- akcja edukacyjna w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych w Tarnowie przy aktywnym udziale młodzieży: pomiar stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, wyświetlenie prezentacji o tematyce antytytoniowej, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Światowy Dzień Rzucania Palenia – 16 listopada (corocznie trzeci czwartek listopada)-celem kampanii było pokazanie skutków narażenia na dym tytoniowy i zachęcenie do zerwania z nałogiem.

Zadania realizowane w ramach kampanii:

- pomiar stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera – akcja skierowana do petentów PSSE w Tarnowie oraz do osób zainteresowanych,
- wyeksponowanie w holu PSSE w Tarnowie kącika z materiałami edukacyjnymi dotyczącymi wpływu palenia na zdrowie (plakaty i ulotki),
- akcja informacyjna w mediach społecznościowych,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki) do szkół.

Monitorowanie sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Prowadzono kontrole przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych, zakazu używania papierosów elektronicznych w strefach wolnych od dymu tytoniowego, pary z papierosów elektronicznych. Nie stwierdzono przypadków łamania przepisów.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” – Projekt KIK/68 współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Elementy programu:

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – dotyczący profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Główne przesłanie programu: dbanie o życie i zdrowie jest dbaniem o miłość – polega na rezygnacji z zachowań szkodzących zdrowiu i zastąpieniu ich zdrowym stylem życia, wolnym od używek. W roku szkolnym 2022/2023 programem objęto 688 uczniów z 9 szkół ponadpodstawowych.

W ramach programu udostępniono informację o konferencji „FASD – profilaktyka, diagnoza, rehabilitacja”, organizowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli ośrodków adopcyjnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół, przedstawicieli placówek szkolno-wychowawczych, a także koordynatorów programu edukacyjnego „Ars, czyli jak dbać o miłość”. Celem konferencji było m.in. inspirowanie do działań edukacyjnych, które są nastawione na zapobieganie występowaniu FASD, a także do diagnostyki i dostępnych form terapii oraz efektywnego wsparcia dzieci i młodzieży.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS i zwiększenie świadomości dotyczącej testów na HIV.

Działania informacyjno-edukacyjne kierowano do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób podejmujących ryzykowne zachowania.

Złożona została wszystkim szkołom ponadpodstawowym propozycja realizacji programu w oparciu o materiały Krajowego Centrum ds. AIDS. Udział w programie zadeklarowało 5 szkół – 1268 uczniów. Z okazji Światowego Dnia AIDS (1 grudnia) przekazano ulotki i broszury dla lekarzy, pielęgniarek i położnych, a także dla uchodźców z Ukrainy

2. AKCJE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE

Profilaktyka używania nowych środków psychoaktywnych

a) Udostępnienie informacji o konferencji „Depresja i uzależnienia wśród dzieci i młodzieży – porozmawiajmy”, zorganizowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie, przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi na problem zaburzeń depresyjnych oraz różnego rodzaju uzależnień wśród dzieci i młodzieży, przedstawienie aktualnych badań na ten temat oraz zaproponowanie różnych form pomocy i wsparcia.

b) Udostępnienie informacji o konferencji on-line „Zdrowie psychiczne i uzależnienia wśród uczniów – jak rozpoznać problem, jak reagować i wspierać?” zorganizowanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie, przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie, skierowanej do osób pracujących z młodzieżą – nauczycieli, pedagogów, dyrektorów szkół, psychologów i rodziców. Konferencja miała na celu zwrócenie uwagi uczestników na kwestie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Przedstawiona została najnowsza wiedza w tej dziedzinie oraz zaproponowane zostały metody wsparcia i pomocy

c) Udostępnienie informacji o konkursie „Ocknij się, nie żyj w iluzji”, zorganizowanym przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie, przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie, skierowanym do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu województwa małopolskiego. Konkurs polegał na samodzielnym nagraniu przez ucznia lub grupę uczniów edukacyjnego filmu krótkometrażowego poruszającego problem uzależnień wśród młodzieży. Celem Konkursu było promowanie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień behawioralnych i uzależnień od środków psychoaktywnych, promowanie wiedzy na temat działań mających wpływ na kształtowanie prozdrowotnych nawyków i asertywnych postaw w zakresie profilaktyki uzależnień oraz kształtowanie świadomości i postaw na temat niebezpieczeństw i zagrożeń jakie stwarza zażywanie substancji psychoaktywnych.

d) Dystrybucja w holu PSSE w Tarnowie publikacji pt. „Zagrożenia związane z używaniem narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych”, opracowanej przez Stowarzyszenie MONAR w Krakowie.

"Zaszczep się: spraw, by szczepionki działały" – kampania Komisji Europejskiej na rzecz szczepień *United In Protection*. Kampania miała na celu zwiększenie zaufania społeczeństwa poprzez zwiększanie świadomości na temat korzyści płynących ze szczepień na każdym etapie życia. PSSE w Tarnowie włączyła się w tę kampanię udostępniając informacje na jej temat w mediach społecznościowych (strona internetowa, FB, Twitter).

Światowy Dzień Zdrowia – konferencja. Z okazji Światowego Dnia Zdrowia PSSE w Tarnowie Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży i Promocji Zdrowia zorganizowała konferencję „Postaw na zdrowie – znaczenie odżywiania i aktywności fizycznej w profilaktyce zdrowotnej”. Konferencja była skierowana do dyrektorów szkół, pedagogów, szkolnych

koordynatorów programu profilaktycznego „Trzymaj formę” oraz osób odpowiedzialnych za żywienie uczniów w szkołach. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi na rolę i znaczenie aktywności fizycznej oraz zdrowego odżywiania się w życiu człowieka oraz promocja zdrowego stylu życia. Do wygłoszenia wykładów zaproszono: pracownika Katedry Fizjoterapii Akademii Tarnowskiej, dietetyka, psychoterapeutę oraz pracowników PSSE w Tarnowie. Podczas konferencji poruszono następujące tematy:

- Zasady zdrowego żywienia oraz najczęstsze błędy żywieniowe,
- Profilaktyka zaburzeń odżywiania,
- Aktywność fizyczna determinantem naszego zdrowia,
- Bezpieczna żywność – wybrane elementy edukacji konsumenckiej,
- Prezentacja programów profilaktycznych koordynowanych przez Sekcję Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia

Jak ochronić dziecko przed próchnicą - coroczna akcja informacyjna mająca na celu zmniejszenie zachorowalności na próchnicę dzieci przedszkolnych oraz szkolnych, realizowana poprzez dystrybuowanie materiałów edukacyjnych w przedszkolach i szkołach.

Profilaktyka i zwalczanie wszawicy – cykliczna akcja informacyjna podejmująca problematykę wszawicy i sposobów jej zapobiegania oraz leczenia, adresowana do rodziców i opiekunów dzieci przedszkolnych i szkolnych, pielęgniarek i higienistek szkolnych, dyrektorów przedszkoli, szkół, opiekunów i wychowawców. Przekazano materiały edukacyjne dyrektorom szkół i przedszkoli.

Europejski Tydzień Szczepień

Z okazji Europejskiego Tygodnia Szczepień przeprowadzono zajęcia edukacyjne w Przedszkolu nr 32 w Tarnowie, w grupach pięcio- i sześciolatków. W oparciu o bajkę „Przygody Dzielnego Niedźwiadka Szczepana” przeprowadzono pogadanki z dziećmi na temat szczepień ochronnych. W ramach akcji przekazano do podmiotów leczniczych ulotki informacyjne na temat szczepień oraz opublikowano w mediach społecznościowych materiały promujące szczepienia w ramach profilaktyki zdrowotnej.

Szczepienia przeciw HPV – kampania informacyjna zainicjowana przez Ministerstwo Zdrowia, mająca na celu promocję bezpłatnych szczepień przeciwko HPV. Szczepienia przeciw HPV były przedmiotem jednego z wykładów podczas konferencji zorganizowanej w PSSE w Tarnowie „Profilaktyka i diagnoza chorób nowotworowych, wirusa HPV oraz FASD”. Wykład „Strategia profilaktyki HPV w Polsce. Wyzwania i sukcesy” został zaprezentowany przez wykładowców Akademii Tarnowskiej. W ramach kampanii przekazano również ulotki informacyjne do szkół i podmiotów leczniczych, a także udostępniono materiały informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych.

Wybieraj bezpieczną żywność – kampania edukacyjna EFSA. Tematami tegorocznej kampanii były: suplementy diety, higiena żywności, znakowanie żywności. Do akcji włączono się poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz udostępnienie informacji o kampanii w mediach społecznościowych (strona internetowa, FB, Twitter). Bezpieczna żywność była też jednym z tematów konferencji zorganizowanej przez PSSE w Tarnowie 14 kwietnia 2023 z okazji Światowego Dnia Zdrowia. Podczas konferencji

został zaprezentowany wykład „Bezpieczna żywność – wybrane elementy edukacji konsumenckiej” przez pracownika PSSE w Tarnowie.

Bezpieczny wypoczynek akcja, którą przeprowadzono w miejscach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Polegała na informowaniu i dystrybuowaniu materiałów na temat zasad bezpieczeństwa podczas ferii zimowych i wakacji np. nad wodą, w górach, w lesie, czy pod namiotem. Przekazano informacje na temat wyposażenia apteczki, zwrócono uwagę na zagrożenia związane z występowaniem kleszczy oraz używaniem substancji psychoaktywnych, w tym tzw. „dopalaczy”.

Zdrowotne skutki promieniowania UV - kampania edukacyjno- informacyjna o skutkach nadmiernego narażenia na promieniowanie UV i negatywnych aspektach korzystania z solariów. Adresatem kampanii była młodzież przebywająca na wypoczynku letnim oraz jej rodzice. Działaniem w ramach kampanii była dystrybucja materiałów edukacyjnych do placówek organizujących kolonie letnie oraz półkolonie.

Konferencja „Profilaktyka i diagnoza chorób nowotworowych, wirusa HPV i FASD” – wydarzenie zorganizowane 18.10.2023 r. w PSSE w Tarnowie przez Sekcję Nadzoru Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia, z okazji Miesiąca Świadomości Raka Piersi. Celem konferencji była ogólnie pojęta edukacja zdrowotna z zakresu profilaktyki: nowotworów, wirusa HPV oraz FASD. W konferencji uczestniczyli m.in. specjaliści z zakresu chorób nowotworowych ze Szpitala im. Św. Łukasza w Tarnowie oraz wykładowcy z Akademii Tarnowskiej, którzy omówili problematykę zachorowań i profilaktyki raka piersi oraz raka szyjki macicy. W ramach konferencji odbyły się warsztaty samobadania piersi i jąder przy pomocy fantomów. Specjaliści zajmujący się profilaktyką uzależnień omówili problematykę FASD w aspekcie teoretycznym i praktycznym. Odbiorcami konferencji byli dyrektorzy szkół, nauczyciele, pedagodzy szkolni, koordynatorzy szkolni programów „Wybierz życie - pierwszy krok” oraz „Ars, czyli jak dbać o miłość”. Tematy wykładów:

- Strategia profilaktyki HPV w Polsce. Wyzwania i sukcesy,
- Zdążyć przed rakiem,
- Profilaktyka i wybrane aspekty FASD,
- Praktyczne aspekty funkcjonowania dziecka i rodziny z FASD.

„Ja już, a ty?” – kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki raka piersi. Celem kampanii jest motywowanie kobiet do regularnego badania piersi. W ramach kampanii umieszczono w mediach społecznościowych informacje i grafiki zachęcające do badań profilaktycznych oraz udostępniono w holu PSSE w Tarnowie kącik edukacyjno-informacyjny z ulotkami informującymi zarówno o samej kampanii, jak i o profilaktyce nowotworowej piersi.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach - 18 listopada

Coroczna inicjatywa służąca podniesieniu świadomości na temat zagrożenia dla zdrowia publicznego, jakim jest oporność na antybiotyki, stała się pretekstem do zorganizowania wystawy plakatów promujących wiedzę o antybiotykach. Wystawa miała miejsce w Czytelni Multimedialnej Akademii Tarnowskiej i trwała od 18 do 24 listopada, kiedy przypada Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach. Odbiorcami wystawy byli studenci i pracownicy uczelni oraz czytelnicy korzystający z biblioteki uczelnianej. Informacje na temat antybiotykoodporności umieszczono również w mediach społecznościowych oraz na

plakatach w holu PSSE w Tarnowie. Informację o Światowym Tygodniu oraz Europejskim Dniu Wiedzy o Antybiotykach umieszczono w mediach społecznościowych PSSE w Tarnowie.

Profilaktyka wad postawy - akcja ważenia tornistrów w Szkole Podstawowej nr 5 w Tarnowie. Celem akcji było uświadomienie uczniom, jakie skutki niesie za sobą nadmierne obciążenie kręgosłupa ciężkim plecakiem. Przeprowadzono pogadanki na temat wad postawy oraz zawartości plecaków, udzielono instruktażu, jak należy prawidłowo pakować oraz zakładać plecak. Przekazano materiały edukacyjne w formie ulotek.

Na terenie miasta Tarnowa podjęto działania ukierunkowane na poprawę stanu zdrowia jego mieszkańców. Działania te realizowane były poprzez podejmowanie szeregu zadań opartych na profilaktyce chorób i promocji zdrowego stylu życia. Podobnie, jak w latach ubiegłych, koordynowano realizację ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych, skierowanych do uczniów w szerokim przedziale wiekowym - od przedszkola, poprzez szkoły podstawowe, aż po szkoły ponadpodstawowe.

Obok dotychczasowych form realizacji działań z zakresu promocji zdrowia, takich, jak dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty), czy kampanie informacyjne w mediach społecznościowych, w roku 2023 realizowano również formy bezpośredniego edukowania społeczeństwa poprzez zorganizowanie dwóch konferencji, mających na celu szeroko pojętą profilaktykę zdrowotną i promocję zdrowego stylu życia. Działania te skierowano głównie do osób pracujących z dziećmi i młodzieżą: dyrektorów szkół, pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców. W ramach konferencji podjęto współpracę z autorytetami z dziedziny ochrony zdrowia (lekarze, psychologowie, wykładowcy akademicy), którzy przekazali swoją wiedzę z zakresu profilaktyki chorób, poprowadzili warsztaty z samobadania, edukowali, jak dbać zarówno o zdrowie fizyczne, jak i psychiczne poprzez właściwe odżywianie się i aktywność fizyczną, udzielili uczestnikom konferencji odpowiedzi na nurtujące ich pytania.

Inne formy działań edukacyjnych zrealizowanych w roku 2023 to przeprowadzenie zajęć z dziećmi przedszkolnymi na temat szczepień ochronnych, a także organizacja wystawy promującej wiedzę o antybiotykach i zjawisku antybiotykoodporności dla studentów Akademii Tarnowskiej.

W roku 2023 PSSE w Tarnowie koordynowała, realizowała i nadzorowała działalność oświatowo – zdrowotną na terenie miasta Tarnowa obejmując swoim zasięgiem odbiorców w szerokim przedziale wiekowym, od wieku przedszkolnego po seniorów. Celem wszystkich działań było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców Tarnowa oraz podniesienie ich świadomości w kwestii profilaktyki i zdrowego stylu życia. udziałem młodzieży: pomiar stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera, wyświetlenie prezentacji o tematyce antytytoniowej, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Światowy Dzień Rzucania Palenia – 16 listopada (corocznie trzeci czwartek listopada) - celem kampanii było pokazanie skutków narażenia na dym tytoniowy i zachęcenie do zerwania z nałogiem.

Zadania realizowane w ramach kampanii:

- pomiar stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera – akcja skierowana do petentów PSSE w Tarnowie oraz do osób zainteresowanych,
- wyeksponowanie w holu PSSE w Tarnowie kącika z materiałami edukacyjnymi dotyczącymi wpływu palenia na zdrowie (plakaty i ulotki)
- akcja informacyjna w mediach społecznościowych,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki) do szkół.

Rozdział VIII

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA

W 2023 roku zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowego Powiatowego Inspektor Sanitarny w Tarnowie realizował zadania w zakresie sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami higieny środowiska, higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieny pracy, higieny warunków nauczania i wychowania, wypoczynku dzieci i młodzieży, oraz w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad jednostkami udzielającymi świadczenia zdrowotne.

Zadania, a w tym kontrole sanitarne realizowano w oparciu o zatwierdzony przez Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie „Plan zasadniczych zadań Powiatowej Stacji sanitarno-ESSE w Tarnowie na 2023r.”.

W 2023r. w wyniku nadzoru przeprowadzono 2287 kontroli w wyniku których:

- wydano 375 decyzji merytorycznych,
- wydano 314 decyzji finansowych,
- wydano 144 postanowienia,
- skontrolowano 33 środki transportu,
- pobrano 3037 próbki do badań w kierunku fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym wody, żywności, mikrobiologicznego materiału ludzkiego,
- za naruszenie przepisów sanitarnych nałożono 17 mandatów karnych na kwotę 2550 zł.,
- za naruszenie przepisów dotyczących produktów kosmetycznych nałożono 4 kary pieniężne na kwotę 7700 zł.,
- przeprowadzono 1234 dochodzenia epidemiologiczne,
- w 76 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego

W okresie sprawozdawczym wpłynęły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z terenu miasta Tarnowa 53 wnioski stron, w tym 26 anonimowych, z czego 4 przekazano do załatwienia wg kompetencji przez inne organy administracji.

Uznano zasadność 12 wniosków.

Wnioski dotyczyły głównie:

- zaniżonego lub niezgodnego z wymaganiami stanu sanitarnego pomieszczeń w budynkach użyteczności publicznej,
- sprzedaży przeterminowanych środków spożywczych,
- zaniżonej jakości środków spożywczych,
- braku orzeczeń do celów sanitarno- epidemiologicznych,
- insektów w obiektach żywieniowo- żywnościowych,
- nielegalnej działalności zakładu kosmetycznego,
- złego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach żywieniowo- żywnościowych,
- niewłaściwych warunków przechowywania środków spożywczych,
- niewłaściwych warunków BHP w zakładach pracy.

Pracownicy PSSE współpracowali z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie całej Polski, władzami samorządowymi, z Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Pracy, Policją, Strażą Miejską, Inspekcją Handlową, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych uczestnicząc we wspólnych kontrolach bądź przekazując informacje wg kompetencji.

O stwierdzanych nieprawidłowościach w ramach prowadzonego nadzoru dot. bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Tarnowie informował osoby bezpośrednio zainteresowane, dyrekcje jednostek organizacyjnych, władze samorządowe.

Tarnów, 29 marca 2024r.

Na podstawie dokumentacji
podstawowej opracowała:

Zatwierdził: